

Premie teruggeven valt verzekeringsmaatschappijen zwaar

Met de invoering van de WIA is wat merkwaardigs aan de hand. De WIA is namelijk op 29 december 2005 ingevoerd met terugwerkende kracht (of juridisch juist: zonder eerbiedigende werking) tot 1 januari 2004. Dat wil zeggen dat iedereen die op 1 januari 2004 of later arbeidsongeschikt geworden is, na de wetswijziging op 29 december 2005 geen recht meer heeft op een WAO-uitkering, maar op een WIA-uitkering. Dat zou beter anders hebben gekund. Verstandiger zou zijn geweest om de WIA op 1 januari 2006 in te voeren voor iedereen die op of na die datum arbeidsongeschikt wordt. Maar in de politiek wordt vaak niet besloten wat verstandig is, maar wat op dat moment in het straatje van de politici te pas komt. Een latere invoering van de WIA vond de regering niet opportuun, omdat de invoering dan te kort vóór de verkiezingen van 2007 zou plaatsvinden. De kiezers zouden zich bij de verkiezingen eens mogen herinneren welke regering nu ook weer verantwoordelijk was voor de invoering van een nieuwe wet, waarover kort geleden nog zulke lelijke dingen in de pers geschreven waren! En dan zou het voor een nieuwe regering ook nog eens relatief gemakkelijk zijn die WIA weer terug te draaien (omdat er nog niemand een uitkering op grond van de WIA zou hebben). Nee, dat moest de regering natuurlijk niet hebben. En zo kwam er een invoering van de WIA eind 2005, die dan meteen ging gelden voor werknemers die op dat moment tot bijna twee jaar arbeidsongeschikt waren.

Waarom zou een latere invoering van de WIA verstandiger zijn geweest? Welnu, omdat er allerlei verzekeringsproducten zijn die aan de oude WAO gerelateerd zijn. Van die verzekeringen moet nu eind 2005 worden vastgesteld dat het verzekerde risico in de jaren 2004 en 2005 achteraf niet bestaan heeft. Werknemers die in die jaren arbeidsongeschikt zijn geworden, komen immers niet in de WAO, maar in de WIA. Het omgekeerde is ook het geval. Werknemers die in de jaren 2004 en 2005 arbeidsongeschikt zijn geworden liepen risico's die gerelateerd waren aan de WIA, op een moment waarop voor die risico's nog geen verzekeringen werden aangeboden. En achteraf verzekeren op het moment dat de arbeidsongeschiktheid al is ingetreden, is er natuurlijk niet bij. Verzekeringsmaatschappijen verzekeren geen "brandende huizen".

De Minister is tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede en Eerste Kamer op deze tekortkomingen van het wetsvoorstel gewezen, maar heeft een en ander weggewuifd. Kritiek op het WIA-plan was so-wie-so niet erg gewenst, zo lijkt het. Bij verzekeringsproducten gerelateerd aan de WAO en WIA gaat het vooral om de verzekeringen van het WAO-gat en WGA-gat, maar ook om verzekeringen van de betaling van WAO-uitkeringen en WGA-uitkeringen door werkgevers die eigenrisicodragers zijn. Daarbij dient in het oog gehouden

te worden dat de verzekering van het WAO-gat een andere verzekering is dan die van het WGA-gat en dat het verzekeren van WAO-eigenrisicodragers een ander verzekeringsproduct is dan het verzekeren van WIA-eigenrisicodragers. De risico's zijn anders, en dus zijn ook de premies verschillend.

Dat er nu werknemers zijn die een lage WGA-uitkering dreigen te gaan krijgen (het "WGA-gat") zonder dat zij de gelegenheid hebben gehad zich tegen dat risico te verzekeren, is ernstig. De Minister heeft toegezegd daar nog eens met verzekeringsmaatschappijen over te zullen praten, maar daar blijft het helaas bij. Het probleem dat werkgevers en werknemers zich in 2004 en 2005 hebben verzekerd tegen WAO-gerelateerde risico's die zich achteraf helemaal niet hebben voorgedaan, lijkt veel minder groot. De wet bepaalt immers dat de verzekeraar die geen risico heeft gelopen omdat de verzekering vervalt of nietig is, de betaalde premie terug dient te geven. Maar voor het idee van premieruggave lopen verzekeraars maar moeilijk warm. Dat zij de premie die zij reeds verdiend dachten te hebben, moeten teruggeven, is voor hen kennelijk een hard gelag. De meeste maatschappijen doen het nog wel enigszins netjes, bijvoorbeeld door de premie van 2005 in zijn geheel en de premie van 2004 voor 75% terug te betalen. Die resterende 25% behouden die maatschappijen onder verwijzing naar de kosten die zij hebben gemaakt om de polis te administreren. Niet duidelijk is echter waarom niet ook dit deel van de premie teruggegeven zou moeten worden, noch waarom de beweerde kosten 25% van de premie van 2004 zou belopen. Maar er zijn ook maatschappijen die verzekerden ertoe proberen te bewegen de terug te geven premie van de WAO-gerelateerde verzekeringen te gebruiken ter dekking van de inlooprisico's van de WIA-gerelateerde verzekeringen (vooral die verzekerden waarvan al bekend is dat die inlooprisico's niet bestaan), ondanks dat de premie voor die laatste risico's veel lager zijn dan die van de WAO-gerelateerde verzekeringen. En zelfs zijn er maatschappijen die teruggave van premie in zijn geheel weigeren. In alle gevallen geldt dat een kritische houding jegens de verzekeringsmaatschappijen geboden is. Niet de verzekeringsmaatschappijen, maar de verzekerden hebben recht op de premie van een verzekering waarvoor geen risico is gelopen!

mr. J.P.M. van Zijl, advocaat te Tilburg